

ฉบับที่ ๔๐/๒๕๖๓ วันอังคารที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

กมธ. การศึกษา วุฒิสภา นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภา

เมื่อวันอังคารที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา นำโดย **ดร. ตวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษา** ได้นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เรื่อง **แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และโรคอุบัติใหม่ที่เกิดจากเชื้อไวรัสในอนาคต** โดยสรุปว่าปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่เกิดขึ้น อาจก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาจึงควรมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาจะแตกต่างกับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากผู้เรียนอาชีวศึกษาจะต้องเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาและภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการหรือสถานประกอบการ ดังนั้น โอกาสที่จะต้องใกล้ชิดกับบุคคลรอบข้างอันย่อมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาที่เข้ารับการศึกษา การนำมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ (New Normal) นั้น สามารถทำการปรับสภาพห้องเรียน โดยเฉพาะห้องเรียนในรายวิชาสามัญ แต่ในส่วนของรายวิชาที่ฝึกงานหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่จะแบ่งห้องปฏิบัติงานหรือโรงฝึกงานออกเป็นพื้นที่เฉพาะ แต่การเรียนภาคทฤษฎีที่มีจำนวนผู้เรียนมากจะทำให้เกิดความแออัดของจำนวนผู้เรียน ซึ่งจะเป็นสาเหตุสำคัญในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ดังนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนที่แตกต่างกับการจัดการศึกษาในลักษณะอื่นด้วย โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมและบริบทตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดและรอบคอบ เพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติที่จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ทั้งนี้ คณะกรรมการจึงมีประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ อันนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อาทิ ๑) ให้อิสระแก่สถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดได้พิจารณารูปแบบจัดการเรียนการสอนตามความพร้อมของสถานศึกษา ทั้งครูผู้สอน นักศึกษา ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการฝึกภาคปฏิบัติ ความพร้อมของสถานประกอบการ ๒) เลือกหรือประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนทั้งแบบ Onsite แบบ Online และแบบ On-Air ตามความเหมาะสม ๓) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาภายหลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อฯ ดังกล่าว ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน ๔) พิจารณาแต่งตั้ง

คณะกรรมการจัดการศึกษา ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เพื่อทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบและสนับสนุนการดำเนินงานในภาพรวมตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ๕) จัดทำหลักสูตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และโรคอุบัติใหม่ที่เกิดจากเชื้อไวรัสในอนาคต ๖) ต้องจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ๗) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับจัดการเรียนรู้ Online และจัดทำระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System) ผ่านเว็บไซต์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน และ ๘) เพื่อให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาตระหนัก ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และโรคอุบัติใหม่ที่เกิดจากเชื้อไวรัสในอนาคต ครูผู้สอนควรบูรณาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องร่วมกันผลิตหน้ากากผ้า และ Face Shield สำหรับแจกจ่ายให้นักศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน ผลิตเจลแอลกอฮอล์สำหรับใช้ในสถานศึกษา และผลิตอุปกรณ์สำหรับกดเจลแอลกอฮอล์โดยใช้เท้า หรืออื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนวิกฤติจากการระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าวสู่การสร้างโอกาสในการฝึกวิชาชีพโดยใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มเติมองค์ความรู้สู่การปฏิบัติแล้วอาจนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับสถานศึกษาและตนเองได้เช่นกัน

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการจัดการศึกษา กล่าวว่า การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อฯ ดังกล่าว สถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องมีมาตรการ ดังนี้ **๑) ก่อนเปิดเรียน** ต้องสำรวจความพร้อมของครูผู้สอน นักศึกษา ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการสอน เครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์การฝึกภาคปฏิบัติ ความพร้อมของสถานประกอบการที่จะรองรับการฝึกภาคปฏิบัติ จัดทำเอกสาร แผ่นพับ จัดบอร์ดเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักศึกษาได้รับรู้และเข้าใจอันตรายและการป้องกันการติดเชื้อฯ ดังกล่าว จัดทำคู่มือการปฏิบัติตนของนักศึกษาในขณะที่เข้ารับการศึกษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดเตรียมสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงอาหาร พื้นที่สนามทนาการ ทำความสะอาดสถานที่โดยรอบ กำหนดจุดคัดกรองทางเข้าสถานศึกษา ต้องมีจุดบริการทำความสะอาดมือและจัดเตรียมสบู่ล้างมือ เจลแอลกอฮอล์ จัดทำแผนการเรียนการสอนให้รัดกุม ทั้งการเรียนในสถานศึกษาและการเรียนภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและในสถานประกอบการ โดยเน้นมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ (New Normal) **๒) ระหว่างเปิดเรียน** นักศึกษาทุกคนจะต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยในขณะที่เดินทางบนรถโดยสาร ยึดมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) อย่างเคร่งครัด ต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาขณะที่เข้าเรียน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หรือบางกรณีอาจใช้ Face Shield แทนเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานก็ได้ ต้องจัดให้มีระบบระบายอากาศ เพื่อถ่ายเทอากาศได้ดี จัดภูมิทัศน์รอบสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพิ่มความเข้มข้นการทำความสะอาดภายในสถานศึกษา ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ งดการประชุมหรือจัดกิจกรรมที่เป็นกรรวมกลุ่ม นักศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมีขวนน้ำ/กระดาษทิชชูของตนเอง รวมทั้งการจัดเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันให้เหลื่อมเวลา กัน และ **๓) หลังเลิกเรียน** เมื่อเลิกเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแล้วให้นักศึกษาริบบนเดินทางกลับบ้านพักในทันที หากภารกิจยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้ปฏิบัติงานต่อได้ แต่ต้องใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) อย่างเคร่งครัด

โดยที่สมาชิกวุฒิสภาได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อาทิ การจัดทำหลักสูตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสฯ เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการให้ต่อเนื่อง การบูรณาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาอาชีวศึกษผลิตหน้ากากผ้า และ Face Shield เป็นเรื่องที่ดี แต่อาจขยายผลไปถึงการผลิตอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment : PPE) ด้วย นอกจากนี้ การจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพจะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา โดยเน้นทักษะด้านต่าง ๆ อาทิ ๑) ทักษะด้านดิจิทัล คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น หรืออื่น ๆ ๒) ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ และการทำงานร่วมกับ AI ๓) ทักษะด้าน E-Commerce และ Digital Marketing และ ๔) ทักษะด้านการเพิ่มมูลค่าและการบริหารจัดการ ซึ่งทักษะดังกล่าวข้างต้นจะมีความสำคัญในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบันที่จะส่งผลให้การอาชีวศึกษาผลิตกำลังคนออกมามาตรงตามความต้องการของภาคแรงงานมากขึ้น

ทั้งนี้ ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติเห็นชอบรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าวตามที่คณะกรรมการจัดการศึกษาเสนอ โดยประธานคณะกรรมการ และคณะ น้อมรับความเห็นของที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อนำไปประกอบรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าว และเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป